

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

389.6

Szerző:

Cím: *Ki vállalja a főváros békebeli kölcsöneit*

Hely

Idő

"1922"

Forrás:

Magyar Társaság

Személy

Bt

(Hely)

1922. 2. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Ki vállalja a főváros békebeli kölcsöneit

A főváros az államra akarja hárítani — Az állam vonakodása — Az idei költségvetés részletezése

A székesfőváros pénzügyi ügyosztálya végre elkészítette az 1922. évre költségvetését, mely azonban túlságosan jóhiszeműen van összeállítva. Bár a tervezett folyó bevételekkel fedezve vélik majd a kiadásokat, nem sok remény nyílik arra, hogy a költségvetés tényleg reális alapokra van fektetve. A tervezet szerint az 1921. évi költségvetéssel szemben a rendes bevétel 424.245,639 K-val, a rendes kiadás 332.374,827 K-val, a rendkívüli kiadás 80.914,812 K-val emelkedik, a rendkívüli bevételek pedig 10.956,000 K-val csökkennek.

A főváros minden téren hangsúlyozni kívánja, hogy az elmúlt évekkel szemben új adókat, vagy adóemelést javasolni nem szándékozik. A bevételeit azonban oly módon növeli, hogy a meglévő vagyonát jobban kihasználja, azaz a főváros vállalatait erősebb üzembe hozza.

A háborús évek alatt a főváros mintegy 231 milliós háztartási hiányt szenvedett, melyet később 236 millióra kerekített ki. Ezenkívül halaszthatatlanul szükséges már, hogy a háború eleje óta húzódó összesen 100 milliós beruházás végrehajtása is, melyre a főváros a multban kölcsönöket vett igénybe. Ezen két meglehetősen nagy hiánytételt a főváros az előbb említett „jobb kihasználásból” eredő milliókkal szándékozza törleszteni.

Tudvalevő dolog, hogy a főváros annak idején nagyobb francia és holland kölcsönt vett kénytelen felvenni, mely kölcsönök a mai korona-kurzus szerint megmérhetetlen összeget tesznek ki. Mikor ezeknek a kölcsönöknek a törlesztéséről szó volt, az állam magáévá tette a főváros ügyét és az állami kölcsönökhöz hasonlóan, maga vette kezébe a tárgyalásokat. Ezen külföldi tartozások javára a székesfőváros a békebeli árfolyamnak megfelelő összeget tartalékolta; a mai árfolyamok mellett ugyanis teljesen lehetetlen volna a kölcsönök visszafizetése anélkül, hogy ezzel a főváros pénzügyeinek összeroppánása ne járna együtt.

A legutóbbi napokban azonban újabb fordulatot vett a kölcsön ügye, mert az állam ismét a fővároshoz utasította a külföldi hitelezőket és így a főváros kezdett a visszafizetést célzó tárgyalásokba.

Ami az egyes tételeket illeti, a főváros az adókból 719 milliót vár, ami 268 millióval több mint tavaly; ehhez nagymértékben hozzájárul a forgalmi adó hozamának növekedése, melyből a fővárosnak $\frac{1}{3}$ -ad része jut osztályrészül. A vízművek bevételei 1,4 millióval kevesebb lesz, mint tavaly; 193 millió, de amennyiben a vízművek kiadásai, a szén, az anyagárak s a munkabérek emelkedése évi 20 milliót felül emelked-

nének, a tanács valószínűleg felhatalmazást kap arra, hogy minden 20 millió után a háztartási célokra szolgáltatott vízdíját a mai vízdíj 20%-val felemelhesse s ebben az esetben az 1,4 millió különbség is eltűnhet. A főváros a háziszemétfeldolgozásából 13,6 millióval több bevételt vár, mint a tavalyi 43,4 millió volt. A főváros ezt a többletet elsősorban a gazdaságosabb felhasználásából, másodsorban pedig a munkabérek esetleges csökkenéséből várja. Mindenesetre jellemző a költségvetés kártyavarára, hogy még a munkabérek esetleges csökkenését is beleszámítja a reális költségvetés bevételeibe.

A kiadások ennél sokkal cifrább sorozatot alkotnak. Elsősorban a főváros ismét ráohajt fizetni a vízművekre, mely a költségvetést 203 millióval terheli. Kajlinger vezérigazgató legalább is 10 esztendeje hangoztatja már a vízmérőórák köteles használatát, mely teljesen eltüntetné úgy a vízszolgáltatásban, mint a költségvetésben rájuk vonatkozó hiányokat. Egy kevés befektetéssel elérhető lenne a tavalyi költségvetéssel szemben 6,4 millióval emelkedő kiadástöbblet eltüntetése is; nem szólva a vízhálózat rendbehozataláról sem.

Egy érdekes kalkulusa van a költségvetésnek, a hitelügyi csoport 14 milliós bevétel mellett 60 milliós kiadást jelez 46 milliós hiánnyal. A főváros ugyanis kölcsönöket vett fel; a bevétel alatt a tanács a visszafizetést, a kiadás alatt pedig az amortizációs kölcsön visszafizetett összegét érti s így nem csekély fejtörésbe kerül a költségvetés „megfejtése”. Az előirányzott kiadásoknál feltűnik, hogy a kölcsöntörlesztésre 60 milliót, azaz a tavalyival szemben 17 millióval kevesebbet számítanak. Ennek a csökkenés-

nek az oka az, hogy az amortizációs kölcsönöknel tavaly nem 2, hanem 4 részletet kellett fizetni az 1920 s az 1921. évekre együtt. A négy részlet 31 milliót tett ki, mert a 28 milliót 3 millióval kiegészítették. Az 1922. évre már ismét csak 2 részlet, 14 milliós összeg válik esedékessé s így jön ki aztán a 17 millióval kevesebb kölcsöntörlesztési összeg s mutatkozik „megtakarítás“, ha ugyan ezt annak nevezhetjük.

A kórházaknak az 1920. évben mutatkozott kezelési hiányainak fedezésére 50 milliót terveznek, de ez is 1.2 millióval kevesebb, mint a tavaly erre a célra kiutalt összeg. Itt az a furcsa tünet észlelhető, hogy a főváros az egyik oldalról kiszakított összeggel tömi be a másik részen támadt nyílásokat, ami ismét arra enged következtetni, hogy a főváros 1922. évi költségvetése csak ad hoc munka volt, mert a mai viszonyok között minden oldalról bebiztosított költségvetést alkotni lehetetlen. Nem segít a főváros jövőjén, ha a nagy munkával elhalmozott pénzügyi ügyosztályt egy olyan nagyszabású költségvetés elkészítésére bírnák, melynek a legfőbb feladata az, hogy az 1,448.503,644 K bevétellel szemben szerencsésen ugyanannyi kiadást állapítson meg. Ugyanis ismételjük, a mai pénzügyi viszonyok mellett költségvetés nehezen lehet reális; különösen kár volt kijelenteni, hogy új adókat nem indítványoznak, mert arra sajnos szükség lesz.